

6-07

Grod- Bladet

KLUBBFAKTA SDK GRODMÄNNEN TÄBY

Adress: Box 211 18323 TÄBY

Postgiro: 853894-4

www.grodmannen.com

Klubben bildad den 1 mars 1972. Grodbladet, klubbtidningen utkommer i februari, april, juni september, oktober och december. Presstopp för bidrag är 25/1, 25/3, 25/5, 15/8, 28/9 och 25/11. Annonser: Ett nummer av Grodbladet: ½ sida 100:- helsida 150:- Helår: ½ sida 500:- helsida 800:-

Medlemsavgifter 2007

Med anslutning till SSDF: Familj 650:- Senior 500:- Junior 200:-

Utan anslutning till SSDF: Familj 450:- Senior 300:- Junior 100:- Dubbelansluten 300:-

(Det finns möjlighet att frånsäga sig SSDF anslutning. Vilket innebär att man inte har deras förmåner som t ex försäkring, dumpningsfonden och Sportdykaren. Våra egna förmåner som klubben erbjuder kvarstår.)

Grodmännens Styrelse

Ordförande: [Ove Nässlander](#) Innerspåret 13 187 54 Täby 08-510 507 55 0708-61 23 47

Vice ordförande: [Stefan Mann](#) Granskogens Gård 2 647 91 MARIEFRED 0159-203 02 0735-26 81 29

Sekreterare: [André Gerlitz](#) Sportvägen 27 187 35 TÄBY 08-473 03 79 0704-20 16 19

Kassör: [Thomas Wiberg](#) Kragstalundsvägen 75 186 54 VALLENTUNA 08-510 125 76 0731-80 24 71

Klubbmästare: [Calle Rodmar](#) Brobyvägen 35 187 35 TÄBY 0707-52 72 28

Funktionärer

Säkerhetsombud: [Per Carlsson](#) Sippvägen 31 183 63 TÄBY 08-756 61 94

Ungdomsledare: [Björn Johansson](#) Rospiggsvägen 7 183 63 Täby 08-446 32 97

Redaktör: [Lars Åke Fröberg](#) Rostockvägen 30 187 41 TÄBY 08-768 13 65 0708-76 83 22

Utfärdsansvarig:

Webbmaster: [Jan Håkanson](#) Timotejvägen 8 187 69 TÄBY 08-756 64 29 0709-58 42 28

Materialförvaltare: [Krister Andersson](#) Lansenvägen 58 187 62 TÄBY 08-756 77 12

Dykledare

NAUI Instructor #24833 Stefan Mann 0735-26 81 29

NAUI Instructor #36238 Lars Åke Fröberg 0708-76 83 22

NAUI Divemaster #39370 Peo Stenljung 0705-24 08 30

Ove

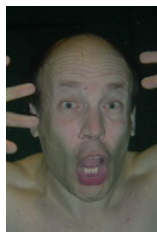
Stefan

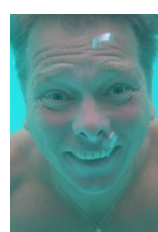
André

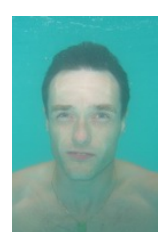
Thomas

Björn

Lars Åke

Janne

OMSLAGSBILD: "NU ÄR DET JUL IGEN"

”Dyktis Lars Åke” har ordet

Jag tror de flesta känner igen mig. Om nu ingen skulle göra detta så får ni en liten presentation här. Lärde mig att dyka hösten -94 hos Österåkers Dykskola i Åkersberga. Jag har fortsatt att utbilda mig där upp till instruktör och även in på den tekniska biten samt en oxygen service och gasblandnings kurs.

Som de flesta av er märkt så är jag nästan alltid med på utfärderna och resorna.

Gissa om jag gillar att dyka, det blir nästan varannan helg året om. Finns det något häftigare en att komma ner till lugnet under ytan, när det blåser och regnar/snöar på hösten/vintern?

Jag kom med i Grodmännen i slutet av 90-talet. Då var det ganska många som var med på utfärderna. I dagsläget är det inte så många som följer med. Våra resor lockar mer, de är oftast det fullbelagda. Tänk, första gången jag var med till Bastekärr var vi som mest 40 grodmän där samtidigt. Nu verkar det som att det inte blir något mer Bastekärr, då vi har blivit förflyttade till ”några dagar i slutet av vecka 33”. Vi har med att vara där nästan 30 år, ett ganska svårslaget ”rekord” tror jag. Gotland som vi besöker i slutet av september verkar kunna bli vårt nya ”Bastekärr”. Eller kanske Grebbestad i slutet av augusti? Eller var för inte Scorpius dykcenter i Kungshamn som några grodmän har testat med bra resultat.

I vår ska vi försöka få igång ett litet samarbete med Åkersberga Dykskola, då vi kan få tillgång till många fina båtdyk. Ni har väl inte missat vårens höjdpunkt? Vrakfrossan med M24 till ubåtsmassakern och två/tre dagars dykning runt Bornholm.

Helt plötsligt kommer jag då att tänka på att vi inte har någon ”dykchef” här i grodmännen, vi saknar ju en utfärdsansvarig. Då min mästare o bäste dykkamrat Peo som var klubbens utfärdsansvarig har flyttat till Malmö.

Är du intresserad att bli dykledare/ansvarig? Kom då till årsmötet i februari så får du veta mer. Nästa inplanerade dyk är nyårsdyket. Hoppas att vi får ett lika fint nyårsdyk på Gräddö som förra året, då kunde man se vraket från ytan. Sedan håller jag tummarna att det blir en bra isvinter med många fina isdyk på platser som Harm, Vagnhärad, Hässelby eller kanske något nytt vrak i Värtan?

Dyk gärna upp på årsmötet och kom med friska idéer om utfärder och nya resetips.

Hoppas vi ses där ute/ dykledare Lars Åke

Ett stort tack till Bill och Timo för deras bidrag i förra och detta grodbladd.

Redaktör Lars Åke

**Snart kommer Tomten.
Med vinterväder får vi hoppas.**

Tysk ubåt från 1945 hittad

En förlist tysk ubåt från andra världskriget har hittats av fyra dykare öster om Läsö i Danmark. Den 250 ton tunga och 35 meter långa U 2359 med tolv besättningsmedlemmar var på väg till Norge när ubåten angreps av britterna den 2 maj 1945.

Dykaren Allan Greisen vill inte avslöja exakt var och hur djupt fartyget ligger. Han hoppas på en bärgning, så att ubåten hamnar på museum. Samma fyra dykare har tidigare hittat en annan ubåt från kriget, och den blev bärgad. Den som de lokaliserat nu är av den minsta kustubåtstypen, som byggdes i sektioner i tyska fabriker och därefter monterades ihop på varv. U 2359 fraktade inte värdeföremål.

GP 2007-10-08

Perfekt julklapp till frun/flickvännen?

Långt letande?

Det gäller att inte ge upp i första taget.

Efter 89 år har en dykare återfunnit den förlovningsring som en engelsk flottist hade på sig då han och fartyget gick under vid en snöstorm nära Orkney-öarna i januari 1918.

Mellan två hurricanes – torsdagen innan vi kom ner hade halva Mallis blåst omkull och veckan efter var det skyfall och storm igen.

Vecka 41 var jag och min fru Cina på Mallorca. Eftersom jag missade Gotland så tog jag mig ett par dyk på Mallorca istället. På morgonen den 9 oktober satt jag förväntansfull på kajen i solen utanför Marc Stönebergs dykcenter. Han öppnade punktligt kl 10.00. Då kom det in en gummibåt med 8 – 10 dykare i som redan satt fullt påklädda. Det visade sig vara ett annat dyk gäng som lånade båtplatsen och fyllde luft på Marcs kompressor.

Det hämtade sina tuber och lastade på och försvann igen. Marc kom nu och sa att jag skulle prova ut min utrustning som jag hyrt komplett. Snabbt och vant fick jag en stabbjacka, regulator och två flaskor som jag kopplade ihop. När jag skruvade på luften fanns ingen o-ring på mitt första steg och gången såg ut att ha skrapats på ett berg och var helt bucklig. Jo det här börjar ju bra. Fnysande tog Marc reggen och bytte ut den mot en ny. Så fick jag en våtdräkt, ett par fenor, sockor, mask samt sju kilo bly. Fick sällskap av tre tyskar och en söt tjej som tillhörde en av tyskarna och skulle med och sola. Av missförstånd lämnade jag kvar min börs bland kläderna som låstes in på centret. Jag trodde att mat och vatten ombord låg i en stor låda vilket senare visade sig vara helt fel. Nåväl påklädda for vi iväg i vår gummibåt med en inhemsk kapten vid rodret. Långt bort syntes en fyr vid namn "Cape de Cala Fuguera" och dit skulle vi och runda den norrut strax där bakom stannade vi. Därefter vidtog en genomgång och indelning i dykpar. Själv kom jag ihop med John en tysk billackerare. Marc simmade först så det var bara att hänga på. Stora stim med baracudor som var ca 50 cm långa simmade och högg i våra bubblor och en och annan murena tittade nyfiket ut ur sina hålor. Sikten var ca 30 meter i sidled. John gjorde nu tecken på att öronen inte hängde med och han fick avbryta och gå upp efter 10 minuter och vi andra fortsatte 50 minuter till. Sista halvtimmen var vi i en fin ravin som slutade i en grotta. Så simmade vi åter till vår gummibåt som man såg låg där uppe i solen. Där hade Emilia solat och mått bra ihop med kaptenen. John hade fortfarande ont i öronen. Vi startade nu båten och åkte en liten bit norrut och där fanns en jättegrotta som vi åkte in i och stängde av motorn och ropade upp mot taket.

grodbladet

Döm om vår förvåning när två nakna karlar tittade upp från en berghylla i solen. Vad dom har gjort vet bara solen och dom. Själva såg dom inte direkt opåverkade ut ur erotisk synpunkt. Vi störde troligen männen så vi drog igång och åkte hemåt. Vid en liten vik for vi in mot en badstrand med en servering och parasoll av palmblad en liten idyll helt enkelt. En bit ut fanns en boj som vi gjorde fast vid och sen var det bara att hoppa i och vada i land. Väl vid serveringen beställde tyskarna omeletter, sandwichs, sallader och seidlar med öl och själv stod jag som en fågelholk för alla pengarna var inlåsta på dykcentret. Den stora lådan som jag trodde innehöll, mackor, meloner och dricka var bara full med skrot. Då Marc såg mitt dilemma så tog han upp sin börs och erbjöd mig ett lån till en öl och det var min dagens lunch. Efter ca två-timmar på stranden vadade vi tillbaka till vår båt och satte kurs rakt ut mot en ö. Här skulle vi alla göra ett s k vrakdyk och nu var det vrakdyk alltid. En liten skrothög efter en sjunken större roddbåt med några oljetankar. Sedan simmade vi ut i mörkret och ner mot 23 meter där dök det upp en totalt söndervittrad arabisk fiskebåt som såg ut att vara från Jesu tid. De två tyskarna simmade naturligtvis in i skiten och man såg på bubblorna ungefär var dom befann sig. Själv nöjde jag mig med en utvändig besiktning av eländet. John hade ånyo avbrutit och gått upp igen och jag fick simma med Marc. Vi kollade efter tyskarna men dom var försvunna. Marc gjorde tecken att vi två skulle söka efter dom och simmade iväg. Efter en bra

stund hittade jag dom två högre upp på en hylla försökte få kontakt med Marc att dom var här ovanför oss men han var fullt upptagen med att leta i mot mörkret. Jag tog då en sten och slog i berget och då såg han upp mot mig och så var vi lyckliga igen för här har man kunnat drunkna om och om igen för det var ingen koll på någonting.

På hemväg hittade Marc en bläckfisk som han försökte få ut ur sin håla men ack det var omöjligt då bläckfisken blev rädd och förbannad och sprutade gång på gång bläckmoln mot oss. Vi var där i minst 10 minuter för vi trodde att om vi avlägsnade oss lite skulle han komma ut men tji. Då hittade jag ett grogglas som jag ställde vid bläckfiskens ingång som tack för titten till Marcs stora glädje. De två tyskarna var på nytt försvunna. Dyksäkerhet är inte sig likt någonstans men efter en stund så hittade vi de två långt ifrån varandra men på väg åt rätt håll konstigt nog. Så fick vi se vårt ankare då gick Marc upp men jag blev kvar under båten med tyskarna och sög ut de sista av luften i ett fint överhägn. Hade man betalat 70 euro för detta så drog man ur det gottaste. Så gick vi upp och drog iväg hemåt och vi hade varit borta mellan kl 10 – 16 så nu började hunger och törst göra sig påmind. En litet glas öl på 6 timmar det var allt men en upplevelse i sig självt. En guppig hemfärd då det börjat blåsa upp gjorde det inte bättre särskilt för den kissnödiga Emilje som legat på båten och druckit öl hela tiden och hon tittade nu i kors stackarn. Men tyskarna sa "vi hafen pissen i drakten" undra på att dräkterna luktade så konstigt och var gulbruna på insidan. Ja ibland undrar man vad man håller på med men vi hade i alla fall tur med vädret.

Xibalba, vägen till mörkret

– När jag ger tecken för det ska Ni först ta tag i linan. Sedan släcker Ni era lampor och då kommer det att bli "pitch-black" därinne. Känns den tanken OK för Er?

När tecknet kom skulle vi befinna oss 400 meter in en grottgång och den som frågade var Robbie, vår grottdykarinstruktör och jag kan lova Er, något mer svart än hans utlovade "tjärsvarta" värld har jag aldrig upplevt. Inte den minsta ljusglimt gick att se. Det gällde att hålla en hand i linan, den andra på dykkompisen och sedan, "phuitt", skulle vi bege oss fort som möjligt mot utgången. Tiden ut jämfördes med tiden in och tog det en längre tid ut ansågs det att vi inte överlevt eftersom luften då kanske inte räckt om vi hade behövt dela gas med varandra hela vägen ut.

Robbie som ursprungligen är från Tyskland lever numera med sin familj i Tulum, Mexiko där han öppnat ett dykcenter, Xibalba, och lever på att utbilda grottdykare och utforska grottsystem. Nyligen var han med och knöt samman två separata grottor till världens längsta kända system på 156 km. Detta kunde man bl a läsa om i tidningen DYK's majnummer.

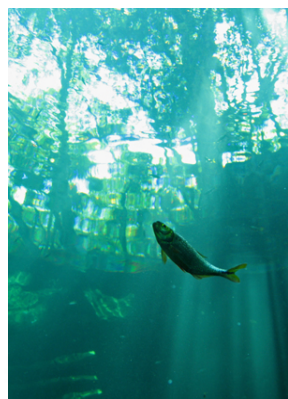
Och vi som fick frågan var jag, min hustru Anette samt Charlotte, en fransyska, och tillsammans utgjorde vi det team som var på kurs hos honom för att lära oss den sköna konsten att dyka i grottor.

Egentligen hade det hela börjat 8 månader tidigare då det var ett program på TV om grott-dykning i Mexiko och jag som aldrig varit intresserad av att dyka ner i ett mörkt hål blev helt fascinerad av de fantastiska grottor som nu visades. Hela Yucatan är en enorm

porös kalkstenshalvö som, beroende på istider, omväxlande befunnit sig ovan och under havsnivån. Eftersom koldioxiden i regnet långsamt löser upp kalken och det lättare söta vattnet rinner ovanpå det tyngre saltvattnet bildas det när havsnivån är hög långa vertikala underjordiska grottgångar som leder ut regnvattnet i havet. När sedan havet sjunkit igen och grottorna kommer ovanför ytan bildar regnets långsamma upplösande av kalken en helt

fantastisk variation av droppstensformationer, den ena vackrare och mer fantastisk än den andra.

Grottorna kan bäst beskrivas som långa slingriga rör och där taket har rasat samman bildas det en öppning, en cenote (ungfär som en damm) vilket nästan är det enda öppna vatten som finns i den oländiga djungeln därnere. I cenotens ena sida finns ett ingående rör och på den andra ett utgående. Vattnet rör sig väldigt långsamt, men man kan ändå se att det är lite mer sediment på den utgående sidan än vad det är på den renare ingående. Eftersom regnvattnet långsamt rinner genom gångarna ner mot havet spolats cenoterna hela tiden rent av vattnet och de besöks flitigt av både turister och lokalbefolkning som gärna badar i det kristallklara vattnet som är fullt av olika fiskar.

Så det är ju inte underligt att indianerna i Maya-kulturen ansåg att det här var nedgångarna till dödsriket Xibalba och att de offrade såväl guld som människor ner i cenoternas lockande djup.

Efter att ha sett hela TV-programmet kände vi (jag i alla fall) att det vore fantastiskt att få besöka den här speciella miljön och gärna få titta lite på allt det vackra som fanns därinne.

Den första tanken var att bara få hänga med på någon form att guidad tur, men efter att ha surfat runt lite och pratat med andra dykare beslöt vi oss till slut för att prova på en hel grottdykarkurs för att på ett säkert och betryggande sätt få komma riktigt ordentligt in i grottorna.

Efter ett tidigt morgonflyg som tog oss från Costa Rica och Cocos Island damp vi så en dag i april ner på Cancuns röriga flygplats. Det var lite krångel med att hitta en bra transport till Tulum men efter lite prat och två timmars biltur kunde vi till slut skaka hand med Robbie för att därefter börja skruva ihop vår utrustning inför kursen som skulle starta dagen därpå.

Vi bodde 5 minuters promenad från dykshopen på ett mysigt litet pensionat där vi snabbt installerade oss. Sen var det bara att kila ner på huvudgatan och äta en rejäl magdödande mexikansk middag som skulle förfölja mig under i stort sett hela tiden i Mexiko. Suck, det var

ju kanske inte det bästa tillfället att drabbas av Motezumas gruvliga hämnd...

Nåväl, nästa morgon samlades vi i dykcentret och efter presentation, utrustningsgenomgång samt ett besök i supermarketen för att handla lunch bar det äntligen i väg till cenoten CarWash (jo, den användes faktiskt för sådant ett tag). Där fick vi börja med ett teoripass och att träna lindragning på land innan det var dags att hoppa i för att först visa att vi behärskade olika simtekniker samt att vi klarade av att dela gas med varandra. Robbie la en lina runt en trädkrona som fallit ner i vattnet där fick vi nu harva runt seende, blundande, med

och utan mask, oftast under gasdelning. Hela tiden gällde det att hålla kontakt med såväl med varandra som med linan och att inte trassla in sig. Ibland sneglade vi långtande ner mot den mörka öppning som fanns vid sidan av oss, men egentligen var vi alldeles för upptagna med att utföra alla moment för att alls hinna fundera på någon grottdykning.

Det hann bli mörkt innan vi var tillbaka på dykcentret och det var knappt att vi orkade äta något innan vi stöp i säng utmattade av dagens alla intryck. Ja, nu blev det ju dessvärre inte en lång och ostörd sömn direkt. Montezuma hade vaknat till liv och magen gjorde sig påmind (tack Du däruppe för att det finns Dimor), det var i varmaste laget för att sova även om man bara hade ett lakan på sig och när hustrun sedan började fantisera om allt som kan hända på grottdyk så blev det ju inte mycket bevänt med någon återställande nattsömn inte. Trots det stod vi redo dagen efter på dykcentret, spända på att för första gången få ta oss in i en vattenfylld grotta.

Det första dyket var mest en test på hur det skulle kännas för oss och att vi inte skulle tycka att det var obehagligt därinne. Som alltid började vi med att samlas på ytan och utföra de fem moment som vi ska göra före varje grottdyk (kanske är det någon som vi bör göra före alla dyk).

1. Alla gör en bubbelkontroll på varandras flaskor och kranar för att se att det inte läcker någonstans.
2. Teamledaren går igenom och kontrollerar hela sin utrustning, övriga kollar samma saker och meddelar om något avviker.
3. Man kollar sina gasförråd och beräknar sin vändpunkt enligt (max) 1/3-regeln baserat på den dykare som har minst luft.
4. Teamledaren repeterar hela dykplanen med det övriga teamet och försäkrar sig om att alla förstått den
5. Dyket påbörjas med att man går ner en bit för att dela gas med varandra. Dels för träning, men också för att öka marginalerna en smula eftersom man då troligen förbrukar lite mer gas på vägen in än vad man sedan gör på vägen ut.

Man vill ju inte att utbildade personer ska simma in i grottorna och därför börjar själva huvudlinan, som finns i de flesta utforskade grottsystemen, oftast 50-100 meter in från själva

öppningen. Robbie försäkrade sig om att vi verkligen vill följa med in i grottan och la sedan en lina från öppningen ner till huvudlinan. Det här är det viktigaste av allt inom grottdykning; **att alltid ha en sammanhängande lina mellan sig och grottoppningen**. Har man bara det och luft kan man ju alltid ta sig ut. Ändå är det oftast här det slarvas och hur underligt det än kan verka är det missar med att ha en hel obruten lina hela vägen upp till ytan som är den vanligaste dödsorsaken vid grottdykning.

Med fyra starka lampor blev det ganska ljust där inne och även om man ska försöka hålla strålen stadigt för att inte förvirra sina teamkamrater fanns det hur mycket som helt att se. Det bästa av allt var att man istället för att gå och vricka fötterna på ett slipprigt, fuktigt grottgolv i droppande unken luft där man blir svettig och smutsig som man ju blir när man måste gå fotledes i grottor, nu istället kunde "flyga" fram i 25-gradigt rent, klart vatten med massor av ren fin nitrox i flaskorna. Gick det neråt i en trång gång andades man bara ut och sjönk ner och gick det uppåt andades man in lite extra. Inget svettigt och livsfarligt klättrande här inte. Kan ett grottbesök överhuvudtaget göras på ett behagligare sätt än så här?

Mitt svar är definitivt ett rungande NEJ!

Kommer man lite djupare ner (under 12-18 meter) möter man det salta havsvattnet och det gör att man måste passera ett haloklinskikt som ser helt fantastiskt ut när man belyser det med lamporna. Det påminner om ett glimrande norrsken, fast sikten blev väldigt blurrig just när man är i själva skiktet.

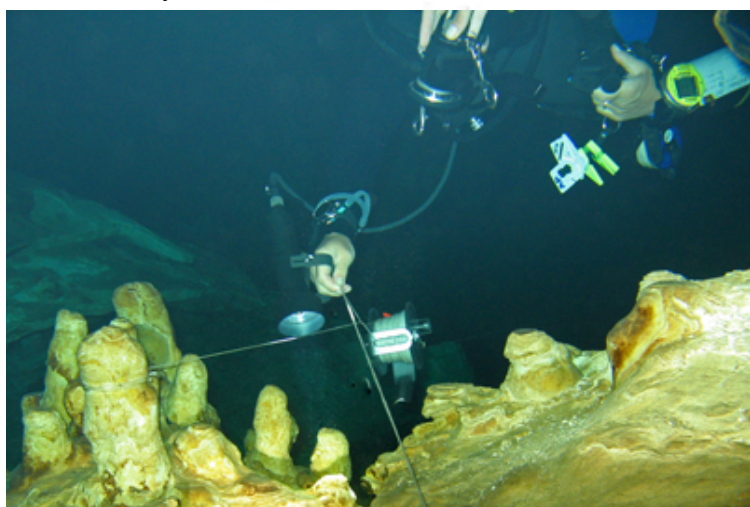

Lurigt är också att man måste justera sin avvägning när man passerar det eftersom vikten ändras vid övergången mellan sött och salt vatten. Man hade allt varit frid och fröjd bortsett från att vi hade med oss vår instruktör som hela tiden for runt oss med släckt lampa och höll koll på oss. För efter det här första testdyket började vår träning på att hantera allt som kan hända under ett grottdyk.

Oftast var det lugnt på vägen in men så snart vi vänt, som vi ju gjorde när en av oss förbrukat sin 1/3-del av gasförrådet, och var på väg ut började allvaret. Alla tre skulle träna på att dela gas med alla, med och utan lampor på. Ett skojigt skämt som Robbie gillade var att i smyg stänga ens vänsterkran och sedan bestämde han att man skulle ge gas till någon av de andra. Man hickade onekligen till lite när man försökte ta det första andetaget i reservreggen och kände att det inte finns något att hämta där. Problemet är inte större än att man öppnar kranen igen, men det ilar ju ändå till lite grann första gången något sådant händer en oförberett. Annat som hände oss var att masken åkte av, att all sikt plötsligt försvann i ett siltmoln, en regulator började friflöda, eller en inflator (och då hamnar man lätt i grottaket), huvudlampan släcktes, även en backupplampa släcktes, eller att man plötsligt satt fast med något i linan. Allt skulle lösas lugnt och metodiskt. Att alltid ha kontakt med linan, hålla i den om så behövdes och sätta den person som har mest problem i mitten var det som gällde. Sen skulle man ta sig direkt ut eftersom man aldrig ska stanna kvar inne i grottan när det är något som krånglar.

En bra sak var att Robbie aldrig ställde till något som inte skulle kunna hända oss under ett riktigt grottdyk. Vänsterkranen t ex stängs ju medsols och den kan ju därför stängas när man stöter emot grottaket, så anledningen till att han stängde den var att vi skulle lära oss att kolla vänsterkranen med jämna mellanrum. Speciellt om vi slagit emot taket som man ju alltid gör när det blir riktigt trångt. Det jobbiga var att han alltid ställde till mer problem när han tyckte att vi gjorde någonting fel och det var ju inte alltid vi direkt förstod vad det var för fel vi gjorde. I alla fall lärde vi oss massor och vi kände oss mer och mer säkra därinne i grottgångarna så snart kunde vi börja njuta av även av de små detaljerna som t ex de olika vita, blinda djuren som man ibland kunde få se och som lever hela sina liv därinne i det totala mörkret.

När vi var klara med de grundläggande uppgifterna var det dags för nya saker som att söka efter en förlorad dykare eller att hitta tillbaka till huvudlinan i totalt mörkret. Det här är en kul och

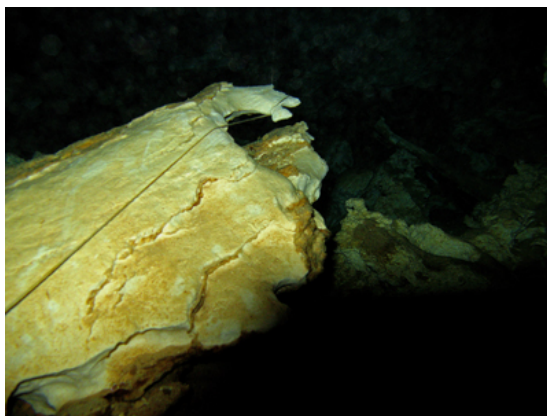

spännande träning under ordnade former, men jag kan tänka mig att det inte är helt lätt att hålla huvudet kallt om man plötsligt skulle tappa taget om både parkamrater och linan i ett totalt mörker. Sättet att finna huvudlinan igen är att stanna upp och gå ner till golvet för att fästa sin säkerhetsrulle ordenligt i någon utskjutande formation och sedan börja söka efter linan som ju bör vara ganska nära den punkt man befinner sig på. Har man sökt för långt från ursprungspunkten är

det bara att linda sig tillbaka för att prova i en ny riktning. Inte minst viktigt är ju att man beger sig iväg åt rätt håll när man väl hittat huvudlinan. För sticker man inte iväg mot utgången kan det faktiskt gå så illa att man inte kommer ut alls.

Rekordtiden att hitta linan under övning lär vara 70 minuter, men än så länge har alla Robbies elever hittat den och såvitt han vet har heller ingen förolyckats efter utbildningen och det får man väl anse vara ett gott renommé för både honom och hans utbildning.

Eftersom det är stora och komplexa grottsystem under Yucatan går det åt en hel del tid till att lära sig den här miljön där det regelbundet går ut nya linor till de olika sidogångar som finns. Dessa nya fasta linor är sällan fästa direkt i den grundläggande huvudlinan utan ett hopp till en ny lina är oftast markerad med en pil på huvudlinan som pekar mot utgången. Vill man då byta till en sidolina sätter man fast sin egen personliga markering som också ska peka mot utgången. Därefter fäster man en hopplina mellan det personliga märket och pilen. På så sätt kan hopp-linan inte glida på huvudlinan och man kommer att vara säker på var utgången är även om man tvingas ta sig tillbaka i totalt mörker (vilket naturligtvis Robbie lät oss prova). När väl hopplinan är fäst simmar man ut mot den nya linan som kan finnas 2-50 meter från huvudlinan. Är det långt gör man några extra fästpunkter så att linan inte hänger och rör vid bottensedimenten för då lär sikten försvinna väldigt fort. För att inte tala om att det kommer att försvåra om man snabbt måste ta sig ut.

Ibland kan man råka ut för att den lina man följer slutar i ett T- eller Y-kors och då gäller det återigen att fästa sitt personliga märke i den lina och i den riktning som leder mot utgången. När man sedan simmar tillbaka plockar siste man, normalt den som var först på vägen in, upp alla märken och linrullar som man placerade ut på vägen in. För att öka säkerheten ska alla i teamet vara överrens, så var och en pekar, vid varje vägval, ut riktningen till utgången är innan man byter lina. Nu ska man ju inte göra för många sådana här hopp och vägval under ett och samma dyk eftersom varje vägval är en liten ökad risk för komplikationer. Maximalt tre riktningbyten, och helst färre, räcker mer än väl för en normalutbildad grottdykare.

Så här fortsatte vi träna för att lära oss hantera "reels, markers, gaps, jumps, circuits", mm utan att bli förvirrade och efter 8 intensiva dykdagar var det slutligen dags att skriva vårt examensprov, tacka för oss för den här gången och sedan smita iväg till ett boende nere på den långa och tämligen ödsliga stranden vid Tulum. Där tillbringade vi två dagar med rent slöande innan det var dags att för oss att ta oss tillbaka till Sverige igen.

Jag är däremot helt säker på det inte har dykts nere i Mexiko för sista gången, för med så många olika och vackra grottor som det finns där skulle man nog kunna dyka där resten av livet utan att tröttna på dem. Och skulle man behöva en paus från grottorna finns det mängder av vackra koralldyk att välja på kring hela kusten därnere.

Tycker man att det är tufft med en full grottkurs kan man nöja sig med att certifiera sig för de första 30 metrarna in, vilka kan vara nog så vackra. Man blir då en sk cavern-diver, som jag inte riktigt vet vad man ska översätta till på svenska, kanske till danskans "hule-(hål-) dykare".

Är det nu någon som blivit sugen på att prova på grottdykning, oavsett form, i spektakulära droppstensgrottor kan vi definitivt rekommendera en kurs på Xibalaba dykcenter med Robbie som instruktör. Web-adressen är: <http://www.xibalbadivecenter.com/english/home.htm>. Hälsa honom i så fall så gott från oss!

Dykare bärgade mångmiljonskatt

En gigantisk myntskatt med ett uppskattat samlarvärde på 500 miljoner dollar har bärgats från ett sjunket skepp. Enligt en myntexpert kan det röra sig om det största fyndet i sitt slag hittills.

Det är inte den första skatt Floridabaserade företaget Odyssey Marine Exploration bärgat, men med råge den största. 17 ton silver- och guldmynt har hämtats upp från havsbotten, och värdet beräknas till 500 miljoner dollar, eller nära 3,5 miljarder kronor.

FÖRETAGET VILL inte uppge var på de sju haven skatten påträffats, men enligt nyhetsbyrån AP har man nyligen beviljats tillstånd att få bärga ett 400 år gammalt engelskt fartyg sydväst om Storbritannien med, som det hette i ansökan, "värdefull last".

Vraket med jätteskatten har givits kodnamnet "Black Swan". Odyssey vill inte avslöja några detaljer om skatten, som präglingen på mynten och var de kommer från. Enligt myntexperten Nick Bruyer, som studerat "Black Swans" gyllene last, rör det sig om många olika sorters mynt. De verkar vara i ovanligt bra skick jämfört med andra fynd från samma tid.

FÖRETRÄDARE för bärgningsföretaget Odyssey säger att man troligen kommer att återvända till fyndplatsen för att hämta mer mynt och andra värdeföremål.

DN 2007-11-15

Vraket av en P-38 Lightning hittat i Storbritannien

Vraket av en P-38 Lightning, ett av Andra världskrigets mest kända amerikanska tunga jaktplan, har hittats i sanden på en strand i Wales i sydvästra Storbritannien.

Fyndet har väckt stort intresse i flygkretsar i såväl Storbritannien som USA, eftersom antalet bevarade exemplar av detta välkända amerikanska plan är mycket litet.

P-38:an liknar få andra plan, med sina dubbla stjärtfenor och höjdroder.

Just detta exemplar, som hittats på en strand i Wales, flögs på sin sista resa i september 1942 av en 24-årig pilot, Robert "Fred" Elliott, från North Carolina.

Han hade varit ute på en luftvärnsövning när ett fel på bränslemätarna tvingade honom att nödlanda på stranden i Wales. Elliott överlevde, men planet bärgades aldrig.

Dykare undersöker Birkas hamn

Nu undersöker Statens maritima museers arkeologer pålar och kulturlager som man funnit under vattnet utanför vikingastaden Birka. Under veckan görs också försök med att visa arkeologernas arbete under vatten i realtid via Internet.

Statens maritima museer har under flera år genomfört arkeologiska undersökningar under vattnet vid Birka, på Björkö i Mälaren. Hittills har undersökningarna visat att det finns stora mängder nedslagna pålar i ett flera hundra meter långt stråk utanför Svarta jorden där den vikingatida staden låg.

Utöver pålanläggningen ligger mängder av fynd utspridda på sjöbotten. Troligtvis rör det sig om resterna av Birkas sopor som bevarats i vad som kallas kulturlager. Under höstens fältarbete kommer kulturlagren i hamnen att undersökas för första gången.

Avsikten är att ta reda på hur tjocka lagren är, hur bevarandeförhållandena ser ut och vilka typer av fynd de innehåller. Vad kan dessa lager ge för ny information om Birka? Kanske innehåller de föremål som inte är bevarade i marken på land. Arbetet med att datera pålanläggningen fortgår samtidigt. Arkeologernas hypotes är att pålarna har hört till någon form av hamnanläggning, anlagd under 900-talet.

Ett försök kommer också att göras att visa arkeologernas arbete under vatten via Internet. På <http://live.maritima.se> kan alla följa utgrävningsarbetet med hjälp av en webbkamera, kl 10 - 15, måndag till fredag.

– Vi vill testa nya metoder för att låta allmänheten ta del av vårt arbete. Det är förmodligen första gången som alla kan följa marinarkologers arbete i realtid, säger Andreas Olsson, chef för arkeologienheten på Statens maritima museer.

Bevarandeförhållandena för organiskt material som trä, läder eller ben är ofta goda under vatten, särskilt om det varit inbäddat i bottensediment.

– I sedimentet vi gräver i nu finner vi mängder av träflis, huggspån och enstaka föremål, bland annat en träsked och en träskål. Ett roligt fynd som gjordes i torsdags är halv pärla av bärnsten och avfall från tillverkning av pärlor, berättar Andreas Olsson.

Fältarbetet under vattnet påbörjades i torsdags och kommer att pågå till och med fredag 16 november. Undersökningen, som sker i samarbete med Södertörns högskola, är inte omfattande utan sker i form av ett antal mindre provgropar på olika platser.

AQUA-SPORT

BUTIKEN FÖR DYKARE

Dykarskola
Försäljning
Dyksällskap
Dykutfärder

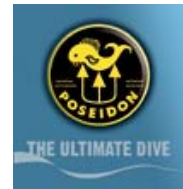
Luftfyllning 200-300 Bar **Grodmanspris 10:-**
Service på regulatorer, dräkter och apparater.
Fullständig service av Poseidon's sortiment
Räntefritt hyrköp på 12 månader

Välkommen till oss på Katarina Bangata 79

Tel 08 - 6447878 6411440 Fax 08 - 6426200

Mail: info@aqua-sport.se www.aqua-sport.se

Välkommen till

Vi har utbildat och utrustat dykare sedan 1987 i våra stora lokaler i Åkersberga. Vår långa erfarenhet av dykutbildning och dykutröstning hjälper oss i vår strävan att vara "ditt kompletta dykcenter".

Som Nordens första och enda
NAUI Career Development Scuba Center
Erbjuder vi ett komplett kursutbud från grundkurs till
instruktör inom både Sportdykning och
Teknisk dykning.

NYTT KURSKONCEPT!
Nu förenklar vi vår kursstege och erbjuder
sveriges mest gedigna kurser!

Ring 08-54063622 och boka din kurs nu!

www.akersbergadykskola.se

Michael Bergström
Technical course director

Grodmännen får köpa ett luftkort med 12 fyllningar För 275:-

Dålig luft i många dykflaskor

Fem av tjugo svenska dykföretag har för dålig luft i sina flaskor. Det visar en ny granskning från Konsumentverket.

Dykarna riskerar problem som i värsta fall kan leda till dödsolyckor.

Dykluften kan bli farlig om den innehåller för höga halter av vatten, olja, koloxid och koldioxid. Därför måste den kontrolleras regelbundet, men nio av de tjugo företagen hade inte gjort några egna kontroller av luften under det senaste året.

– Vi ser många dödsolyckor, de senaste åren även inom utbildning i dykning. Det fick oss att påbörja granskningen, säger Maria Lindstedt, utredare på Konsumentverket.

– Vi kan inte se att någon dödsolycka berott direkt på luften, men ibland har det upptäckts vid analys att det varit en bidragande orsak.

Som exempel nämner hon en olycka där andningsregulatorn frusit på grund av för hög vattenhalt i dykluft.

Tänk på detta innan du väljer dykcenter:

Be att få se ett intyg på att luften är kontrollerad. Det ska inte vara äldre än ett år.

Se nedan länk till konsumentverkets undersökning om dykluft:

<http://www.konsumentverket.se/mallar/sv/pressmeddelande.asp?lngArticleId=5559&lngCategoryId=509>

Källa: Maria Lindstedt, utredare på Konsumentverket.

Häng med på vrakfrossa till Ubåtsmassakern och Bornholm V23 2008

Vi kommer att bo på båten M24 med helpension. Vi mönstrar på i Sandhamn (ca 10 mil söder om Kalmar) söndag 1/6 och avmönstring följande söndag 8/6. Vi kommer att, beroende på vädret, dela upp dagarna på "Ubåtsmassakern" och Bornholm där vi siktar på att få dyka på Fu Shan Hai. I priset ingår fem dykdagar, luftfyllningar och helpension. Vid gynnsamt väder kan man välja att betala för en extra dykdag. Täcken och kuddar finns ombord. Lakan, örngott och handduk tar man med själv, men finns även att hyra.

Det finns totalt 9 platser och vi betalar bara 5000:-/ plats (ord pris 2007 = 5500:-). Vill du med så får du betala in en handpenning på 1000:- på grodkontot pg 853894-4 senast 28/1 och märk betalningen med M24. Krav för att följa med: 50 loggade dyk, Nitrox cert är en fördel att ha och du ska känna dig säker på dyk till 30-35 meters djup. Mera information om båten, dykningen och boendet hittar du på:

<http://www.m24.nu>

DYKUTFÄRDER PÅ GÅNG

Grodmännens utfärder

2007-12-11 Lusse firande med tillbehör i Tibble Badet

2007-12-31 Nyårsdyk På Gräddö vraket

2008-06-01 Vrak frossa med M24

Läs reportaget i Sportdykaren om M24.

2008-09-18 Gotlands helg

Åkersberga Dykskolas utfärder

Du anmäler dig hos [Åkersberga Dykskola](#)

2008-03-14 - [Liveaboard i Egypten](#)

2008-05-26 - [Vrakdykning i Lofoten](#)

2008-06-02 - [Narvik Hamnvecka](#)

2008-07-07 - [Hamnvecka Narvik V.28](#)

**God Jul
och
Gott Nytt Dykår**

Önskar "Grodstyrelsen"

Dykledare och Utfärdeansvarig sökes!

Då vår utfärdsansvarig (Peo) har flyttat till södern (Malmö) söker vi nu efter dig som vill hjälpa till med våra utfärder. Känner du dig sugen? Ring då någon i vår styrelse så får du veta mer. En stor fördel med att vara dykledare är att man får bestämma var, när och hur man ska dyka och vilken korv som ska grillas.

/Dykledare Lars Åke

Kallelse till årsmöte 2008

15 februari 18.30

Scandic Hotell Täby, Näsbyvägen 4.

Det är nu det är dags för besluten som ska styra verksamheten det kommande året. Styrelsen är därför i behov att höra just **DIN** röst för att kunna föra klubben dit medlemmarna vill ha den.

Dagordning och handlingar kommer att finnas tillgängliga på mötet.

Motioner skall vara klubben tillhanda **senast** 31 december 2007 för att kunna behandlas av årsmötet. Dessa sänds till klubben digitalt eller analogt:

SDK Grodmännens

Box 211

183 23 Täby

e-post: kassor@grodmannen.com

Med en förhoppning om fullsatt kväll.

Välkomna

Styrelsen

Grodmännens årsfest 2008

som vanligt efter årsmötet den 15 februari kl. 20.00 på Scandic Hotell Täby, Näsbyvägen 4.

Vi serveras en fiskbuffé med ett glas vin eller en öl eller en läsk/loka/lättöl till. Under resten av kvällen står man för drickat själv

Anmälan **senast 30 januari** om man skall vara med på middagen och den är **bindande**.

Då meddelar man även om det skall vara specialmeny för allergiker och vegetarianer.

Anmälan görs till Thomas på e-post,
kassor@grodmannen.com.

250kr/p för medlem, **icke** medlem **350kr/p** sätts in på grodgirot 85 38 94-4 senast **1 februari**.
100kr/medlem sponsras av klubben.

Alla medlemmar hälsas hjärtans välkomna.
Styrelsen